

ПРОФИЛИРАНА ГИМНАЗИЯ
ЗА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ
„ВАСИЛ ЛЕВСКИ”

ул. Копревшица 10
к-с Лазур 8000 Бургас
www.gimnasy-rus-bs.net
e-mail: gimnasy_rus_bs@abv.bg

директор	тел/факс 837591
зам.-директори	тел. 811640
канцелария	тел. 811641
техн. изпълнител	тел. 811724

УТВЪРЖДАВАМ:
ВЕСЕЛА ИВАНОВА
ДИРЕКТОР на ПГЧЕ „Васил Левски“

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ УЧЕБНА 2022/2023 ГОДИНА

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на деца и ученици от уязвими групи 2022/2023 г. е приета с решение на педагогическия съвет, изразено с Протокол № 13/13.09.2022 г.

УВОД:

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с деца и ученици от ПГЧЕ «Васил Левски» и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Всяко дете има право на достъп до образование независимо от етническия му произход, наличието на увреждане или икономическото положение на семейството му и това право е залегнало в Конвенцията на ООН за правата на детето. Процесът на приобщаване се състои в търсене на ресурсите на всяко дете за активното му участие в училищната общност.

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи

- Закон за предучилищното и училищно образование
- Наредба за приобщаващото образование
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието

Програмата включва редът и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в ПГЧЕ „Васил Левски“ съобразно техните лични интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в ПГЧЕ „Васил Левски“ са ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, и от различни етнически групи и с други идентифицирани нужди. Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите, са от следните уязвими групи:

- ученици със специални образователни потребности – в началото на учебната година;
- ученици с хронични заболявания;
- деца в риск

Допълнителната подкрепа включва:

- работа с ученик по конкретен случай;
- специализирани средства;
- ресурсно подпомагане

1. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

ПГЧЕ „Васил Левски“ осигурява подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги – **чл. 174. от ЗПУО.**

На децата и учениците от ПГЧЕ „Васил Левски“ освен образование се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им – **чл. 176. (1) от ЗПУО.** Подкрепата за

личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всяко дете и на всеки ученик. За реализиране на общата и допълнителната подкрепа работят психолог или педагогически съветник, логопед, социален работник и ресурсни учители.

Подкрепата за личностно развитие е обща и допълнителна. Те се осигуряват там, където са детето и ученикът – в училищата и в центровете за подкрепа за личностно развитие – **чл. 177. (1) от ЗПУО.**

1.1. Обща подкрепа

За организиране на подкрепата на личностното развитие в ПГЧЕ „Васил Левски“ се избира **координатор**, който изпълнява функциите си съобразно Наредбата за приобщаващото образование. Координаторът има следните функции:

- Да разпознава потребността от предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученика въз основа на наблюденията и анализите класните ръководители и на учителите, които преподават на ученика, въз основа на документите на децата и учениците, включително от изследвания и консултации при наличие на такива, и въз основа на събраните данни за развитието на учениците, и/или по инициатива на родителя/представителя на ученика/лицето, което полага грижи за ученика;
- Да предлага на директора да утвърди съставите на екипите за подкрепа за личностно развитие на учениците в случай на потребност от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;
- Да координира извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания от екипите за подкрепа за личностно развитие;
- Да предлага на директора да утвърди списък на учениците, на които ще се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие въз основа на извършената оценка на индивидуалните им потребности от екипите за подкрепа за личностно развитие;
- Да координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците съвместно с педагогическите специалисти в училището;
- Да предлага на директора в случай на необходимост да осигури допълнителни специалисти като организира и координира осигуряването им в зависимост от индивидуалните потребности на ученика от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, Държавния логопедичен център, център за подкрепа на личностното развитие, включително център за специална образователна подкрепа, специално училище за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания и/или от доставчици на социални услуги в общността, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето;
- Да координира работата с родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето, включително по отношение включването му в работата на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика;
- Да координира работата и взаимодействието на всички екипи за подкрепа за личностно развитие на учениците в училището;
- Да съхранява документите на всеки ученик, за което е формиран и работи екип за подкрепа за личностно развитие;

- Да координира работата с институциите в системата на училищното образование и с други институции и организации, работещи с деца, по отношение предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете или ученик;
- Да координира предоставянето на методическа подкрепа от регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, от Държавния логопедичен център, от център за специална образователна подкрепа и съдейства за провеждането на различни форми на обучение на педагогическите специалисти в училището;
- Да организира и координира дейности и събития в училището за учениците, за училищната и за родителската общност, насочени към промяна на нагласите и приемане на различието, както и към изява на дарбите на учениците;
- След приключване на втория учебен срок на съответната учебна година изготвя и предоставя на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в училището. Докладът се предоставя и на началника на съответното регионално управление на образованието.

Общата подкрепа в ПГЧЕ „Васил Левски“ се осъществява от екип, ръководен от координатора, насочена е към развитие на потенциала на всеки ученик. Тя включва:

- екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
- допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон;
- допълнителни модули за ученици, които не владеят български език;
- допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
- консултации по учебни предмети;
- кариерно ориентиране на учениците;
- занимания по интереси;
- библиотечно-информационно обслужване;
- грижа за здравето;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; логопедична работа;

Заниманията по интереси могат да се организират от ПГЧЕ „Васил Левски“ или от ОДК или други центрове за личностно развитие. Кариерното ориентиране, провеждано от консултант от кариерен център също е част от общата подкрепа на учениците от първи до последния клас за училището. В ПГЧЕ „Васил Левски“ функционира училищна библиотека, която чрез осъществяване на различни дейности представлява част от общата подкрепа на децата и учениците. Описаните в ПДУ морални и материални награди също са част от предоставяната от обща подкрепа.

И тази година продължава **работата по Обща подкрепа чрез идентифициране на ученици, които имат необходимост от подкрепа.** Целта е навременно да бъдат консултирани ученици, в които има индикации за тревожност, неувереност, ниска самооценка и трудна фамилна диспозиция. Учениците с ниски постижения и дисциплина, несъобразена с правилника, се предвижда координирано наблюдение от преподаватели и синхронно осъществяван завишен контрол. Целта е чрез беседи, разговори, групови и индивидуални консултации да бъдат преодолявани недоразуменията в конфликтните зони. Предвидена е координация и привъзникване на необходимост от работа в е-среда. Координацията ще бъде завишена чрез ежедневен контакт с родителите.

С оглед превенция на ПАВ и противообществени прояви учениците по възрастови групи ще посещават събития – срещи, координирани от ПГЧЕ „В. Левски”, това включва и работа в интернет среда. При присъствено обучение по традиция се работи с информационно-превантивна цел с Прокуратура и МВР. Темите, обект на обсъждане и презентация, имат за цел да научат как да се предпазят от употреба и попадне в зависимост, както и санкциите, на които подлежат. Предстоят да бъдат реализирани инициативи от УС за борбата с тютюнопушенето и ПАВ.

Превантивни мерки с цел за недопускане отпадане от училище са и **консултациите по предмети.** Навременният контрол върху отсъствията от страна на класните ръководители и ранното санкциониране (при допуснати 5 ½ неизвинени отсъствия) е добра стратегия за предотвратяване на риска от отпадане. Учениците ще посещават по график психолога и ще работят за управление на времето. Подобен стриктен контрол ще се провежда и в електронна среда. Създаден е механизъм, чрез набелязани мерки за действие в интернет среда процесът на взаимодействие да продължи успешно със създадена добра координация и работа в екип на всички – учители, ръководство, психолог, педагогически съветник, ученици и родители. Предвидено е провеждането на регулярни родителски и извънредни родителски срещи, (включително в е-среда) по усмотрение на преподавателите, които да допринасят за успешното справяне на учениците, както и да включат родителите в процеса.

Класните ръководители ще направят обследване дали на всички ученици са осигурени възможности да участват синхронно и асинхронно в интернет обучението, което може да се наложи, с оглед на обстановката. Възловата цел е осигуряването на участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.

Кариерното ориентиране е възлова част от дейностите на психолога. Психологът е предвидил тренинг на тема „Моята кариера“, който реализира в ЧК, а в индивидуални консултации учениците имат възможност да себепознаят своите силни страни и да планират своето бъдеще и в професионален план.

Чрез дейността си ПГЧЕ „Васил Левски” предоставя равен достъп за образование на всички и работи в посока засилване на мотивацията за включване в образователния процес. С цел подготовка за извънредна ситуация и обучение в електронна среда е заложено класните ръководители на новопостъпилите ученици да проучат дали всички разполагат със електронни устройства и на тези, които нямат, да бъдат осигурени такива от училището.

Минимализирането на риска от ранно напускане на училище е във фокуса на работа на всички педагогически специалисти.

1.2. Допълнителна подкрепа за личностно развитие

Според чл. 187. (1) от ЗПУО допълнителната подкрепа за личностно развитие включва дейности като: работа с дете и ученик по конкретен случай; психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания; осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания; ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици: със специални образователни потребности; в риск; с изяви дарби; с хронични заболявания. Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на детето или ученика. Планът за подкрепа за децата и учениците по ал. 2, т. 1 определя и часовете за ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа се осъществява въз основа на направена оценка на индивидуалните способности на определено дете или ученик от ПГЧЕ „Васил Левски“. Оценка на способностите се извършва от специално назначен екип от специалисти, съобразно необходимостта на детето и след това се потвърждава от Регионален център за подкрепа на приобщаващото образование. Учениците, за които може да се поиска оценка на способностите са от следните уязвими групи: деца със специални образователни потребности – в началото на учебната година .

Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определено дете или ученик по чл. 187., ал. 2. В състава на екипа за подкрепа за личностно развитие задължително се включва психолог или логопед. В екипа може да се включват и други специалисти, както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, а при необходимост и с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото образование и/или с центрове за подкрепа за личностно развитие.

Екипът за подкрепа за личностно развитие идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;

- извършва оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;
- изготвя и реализира план за подкрепа;
- извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;
- изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Допълнителната подкрепа се реализира чрез план за действие за всеки конкретен ученик. Родителите задължително се включват в плана за действие като активни участници в дейностите. Ако Регионалният център препоръча допълнителна подкрепа, но родителите откажат, ПГЧЕ „Васил Левски“ уведомява отдел „Закрила на детето“ към ССП по местоживее на ученика с цел да социалните служби да окажат съдействие и ако се налага помощ на родителите за осъзнаване на нуждите на детето.

При наличие на три и повече ученици в паралелка се осигурява помощник-учител за подпомагане работата на учителите. Задълженията на помощник-учителите са разписани в Наредбата за приобщаващото образование.

В началото на учебната година със заповед на Директора се сформира Екип за допълнителна подкрепа, с координатор Д. Желев – педагогически съветник. **При необходимост се изработва индивидуална учебна програма по съответните учебни предмети** с цел по-лесното възприемане от ученика, а също се така се изготвя и индивидуален учебен план или учебен план за обучение в комбинирана форма на обучение. За ученици с изявени дарби също се изработва индивидуален учебен план.

2. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ПРОГРАМАТА

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Идентифициране на ученици, които имат необходимост от обща подкрепа	постоянен	педагогически съветник, психолог	
Екипна работа на учителите от даден клас	постоянен	класни ръководител, учители	при необходимост
Определяне на координатор на екипа за оказване на подкрепа	до 01.10.	директор	
Награждаване на ученици	текущ	директор	при и по определен повод за поощрение
Представяне на дейности по интереси в училището	15.09	учители	
Представяте на дейностите по интереси на ОДК	15.10	представители на центровете	при проявен интерес от страна на центровете
Кариерно ориентиране и консултиране в класовете	01.12,01.05	кариерен консултант психолог	
Идентифициране на ученици със СОП	целогодишно	класни ръководител, учители, екип	

Оценка на потребности на ученици със СОП	целогодишно	екип	не по-късно от 3 месеца след идентифициране на нуждата
Логопедична терапия, рехабилитация и консултации	целогодишно	логопед	
Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	целогодишно	психолог	
Превантивни мерки за недопускане отпадане от училище	целогодишно	директор, учители, психолог	
Организиране и провеждане на “Училище за родители“	01.03.	директор, екип	при желание от родителите
Стимулиране участието на ученици с изявени дарби в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Стимулиране участието на ученици от различни етнически групи в състезания и олимпиади	целогодишно	учители	
Обучение на педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда	по график, заложен в плана за квалификация	директор, председатели на МО	

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ:

- Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция.
- Успешно интегрирани ученици в мултикултурна образователна среда.
- Повишен дял на учениците от етническите малцинства, завършили средно образование.
- Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда в подготовката на педагогическите специалисти.
- Осъществена квалификация на педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.

Индикатори за резултат

- дял от децата, подлежащи на задължително образование (от 14 до 16 години), обхванати в училище – по класове или по етапи;
- дял на отпадналите от училище за една учебна година;
- дял на завършилите средно образование ученици от етническите малцинства, продължили обучението си във висши учебни заведения
- дял на учителите, преминали обучение за работа в мултикултурна образователна среда;

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ПГЧЕ „Васил Левски” е гимназия с богата история, с традиции в чуждоезиковото обучение, ползва се с добро име и авторитет сред обществеността на град Бургас. Възпитаници на училището заемат отговорни постове, правят успешна кариера и са влиятелни фигури в обществения живот на града и страната.

В ПГЧЕ „Васил Левски” се обучават мотивирани ученици, които са си поставили високи цели. Качеството на преподаване и естеството на изучаваните предмети, както и чуждоезиковото обучение предполагат сериозна предварителна подготовка, необходимо ниво на владение на българския език и добри компетенции по останалите учебни дисциплини. До този момент в гимназията не са идентифицирани деца в риск от ранно напускане на училище. Провежда се работа по различни проекти, както и групи по интереси. Контрол върху отсъствията и постоянен контакт между класните ръководители и родителите при допуснати отсъствия или нарушения на ПДУ от страна на учениците.

Устойчивостта на програмата ще се измерва чрез осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати. Институционална устойчивост:

Ефекти по отношение на целевите групи:

- Успешното реализиране на програмата ще даде възможност за приобщаване на учениците от уязвимите групи на обществото и те ще могат да развият умения, знания и самочувствие за бъдеща социална, творческа и професионална реализация.
- Предоставянето на равен достъп до образование ще засили мотивацията за включване в образователния процес.
- Учениците с различна етническа принадлежност ще имат възможност да участват в общи дейности. Програмата осигурява контакти, приемственост, приятелство и взаимопомощ между учениците.
- Повишената информираност на родителите и придобитите нови знания ще им даде стимул да подкрепят и насърчават своите деца, ще ги превърне в активни партньори в училищния живот и образователния процес.
- Програмата се актуализира в началото на всяка учебна година и в случаи на значителни промени в организацията на работа в училището или на нормативните актове за основно образование.
- С програмата са запознати всички членове на колектива.